

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.05>

УДК 378.091.3:373.3.011.3-051]:159.9

Себало Л. І., Севастюк М. С.

ІНТЕГРАЦІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЗНАНЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті досліджується зміст та особливості інтеграції психолого-педагогічних знань у процес професійної підготовки вчителя початкової школи.

Передусім з'ясовано, що взаємозв'язок психолого-педагогічних знань зумовлений актуальними викликами сучасної освіти, зокрема впровадженням компетентісно орієнтованого підходу, принципу дитиноцентризму, особливостями навчання та виховання сучасної дитини цифрового покоління, а також необхідністю забезпечення здоров'язбережувальної функції освіти в умовах постійної тривоги та стресу.

Досліджено зміну наукових поглядів на проблему взаємозв'язку педагогіки та психології, становлення та розвиток психопедагогіки як нової міждисциплінарної галузі знань та виникнення поглядів на процес інтеграції цих галузей знань. Обґрунтовано, що інтеграція відповідних знань забезпечує практико орієнтований характер та спрямована на їх використання у практичній діяльності вчителя.

З'ясовано, що інтеграція психолого-педагогічних знань у професійній діяльності змінює якість освітнього процесу та підвищує ефективність усіх його складових: діяльності учня та вчителя, власне освітнього процесу, освітнього середовища школи.

Окреслено відповідні рекомендації щодо вдосконалення освітніх програм у ЗВО України через впровадження спецкурсу «Психолого-педагогічні основи розвитку сучасного молодшого школяра», розроблено його змістове наповнення.

Ключові слова: психологія, педагогіка, психопедагогіка, психологізація освіти, інтеграція, інтеграція знань.

В умовах змін, що відбуваються в суспільстві, зростає роль вчителя як наставника та психолога. Закріплення за педагогом нових функцій коуча, фасилітатора, тьютора, модератора, приділення значної уваги особистісному розвитку учнів в освітньому процесі, вимагає від учителя, особливо початкової школи, суттєвої психологічної підготовки.

Нові виклики перед освітою, задекларовані в Концепції Нової Української школи, змінюють підходи до педагогічної освіти, ставлячи акценти не лише на змінах у шкільній освіті, а й у підготовці вчителя. Компетентнісний підхід до змісту освіти, орієнтація на потреби учнів в освітньому процесі, впровадження ідеї дитиноцентризму в організацію освітнього процесу, забезпечення нових підходів до оцінювання навчальних досягнень молодших школярів, створення безпечного освітнього середовища, впровадження інклюзивного навчання та педагогіки партнерства – всі ці новації вимагають від вчителя початкової школи ґрунтовної педагогічної, методичної і, зокрема, психологічної підготовки [2].

Передусім, запровадження компетентнісного підходу до змісту та результатів навчання в початковій школі, виділення в результатах навчання не

лише предметних, але й наскрізних ключових компетентностей, до яких відносять здатність розв'язувати проблеми, критично мислити, співпрацювати, ефективно спілкуватися, керувати емоціями, виявляти ініціативу та лідерство, ставить перед учителем завдання приділяти значну увагу розвитку учнів в освітньому процесі, сприяти формуванню успішної та конкурентноздатної особистості в майбутньому. Акцент на особистісному розвитку вимагає від педагога психологічних знань, володіння діагностичними та терапевтичними вміннями, емпатійними та рефлексивними здібностями.

Впровадження ідеї дитиноцентризму в освітній процес початкової школи, спонукає вчителя до врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, орієнтації на їх інтереси та досвід, активізації учнів в освітньому процесі, забезпечення морального психологічного комфорту дитини, що в свою чергу знову потребує від учителя володіння психологічними знаннями та вміннями.

У свою чергу, існуючі відмінності у навчанні дітей цифрового покоління вимагають від учителя враховувати під час побудови освітнього процесу психологічні особливості учнів, до яких відносять: кліпове мислення, погіршення уваги, що отримало назву «синдрому розсіяної уваги», зниження обсягу слухової пам'яті та здатності до сприймання об'ємних текстів. Тому сучасний вчитель повинен знати психологію сучасного молодшого школяра та вміло використовувати ці знання у власній практичній діяльності.

В умовах повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну значно зростає значення надання вчителем першої психологічної допомоги під час емоційного напруження та проявів стресу. Робиться акцент на здоров'язбережувальній функції освіти, яка полягає не лише у забезпеченні фізичного здоров'я учнів, а й у збереженні психоемоційного здоров'я здобувачів освіти.

Таким чином, зростання значення психологічної підготовки обумовлено як потребами практики, так і особливостями самої професії вчителя.

Метою статті є визначення особливостей інтеграції психолого-педагогічних знань у професійну підготовку вчителя початкової школи та окреслення ефективних засобів її реалізації.

У Професійному стандарті за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024) до мети професійної діяльності віднесено «... розвиток інтелектуальних, творчих, фізичних здібностей учнів, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання» [4]. Серед компетентностей, якими повинен володіти вчитель, виділено, з однієї сторони, предметно-методичну, проєктувальну, прогностичну, організаційну, оцінювальну-аналітичну та інноваційну, які можна охарактеризувати як методичного та педагогічного спрямування. З іншої сторони, психологічну, емоційно-етичну, інклюзивну, здоров'язбережувальну, які пов'язані із психологічним спрямуванням педагогічної діяльності [4].

До психологічної компетентності у Професійному стандарті віднесено

наступні вміння вчителя:

- здатність визначати та враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів, їхній психоемоційний стан;

- здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, Я-ідентичності;

- здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їх пізнавальну діяльність;

- здатність формувати спільноту учнів, у якій поважають та враховують права кожного [4].

Із психологічною обізнаністю вчителя тісно пов'язана функція збереження власного психологічного здоров'я, а саме:

- використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управління власними емоціями;

- конструктивно реагувати на стрес, конфліктні ситуації, сприяти порозумінню;

- застосовувати в освітньому процесі практики концентрації уваги, усвідомленого реагування [4].

В переліку виділених компетентностей тісно прослідковується взаємозв'язок та єдність психолого-педагогічних знань у професійній діяльності вчителя початкової школи, які спрямовані на учня, освітній процес та самого вчителя.

Взаємозв'язок педагогіки та психології є надзвичайно важливим для успішної роботи вчителя, оскільки ці дві науки взаємодіють, сприяючи ефективному освітньому процесу і розвитку учнів, хоча мають різні предмети дослідження та вивчення. Педагогіка визначає загальні принципи та методи навчання, виховання і розвитку дітей та включає дослідження стратегій організації навчального процесу, розробку навчальних програм, використання різних технологій для досягнення успіху в навчанні. В свою чергу, психологія досліджує психічні процеси, які відбуваються у дітей, їх розвиток, емоційний стан, мотивацію та особливості сприйняття інформації. Урахування взаємозв'язку між психологією та педагогікою важливе в діяльності вчителя, оскільки щоб правильно організувати освітній процес, необхідно враховувати його особливості та внутрішні механізми, індивідуальні потреби кожного учня.

Проведений нами аналіз літератури з проблематики впровадження психологічних знань у педагогічну практику свідчить, що цими питаннями займалася ціла плеяда вчених-класиків. Так, ще у 19 столітті К. Ушинський у праці «Людина як предмет виховання: досвід антропологічного дослідження» вказував на провідне значення психологічних знань у системі педагогічної освіти. Згідно з його поглядами, без знання психології дитини, розуміння мотивів її поведінки, вікових та індивідуальних особливостей не може бути успішної педагогічної діяльності.

Погляди вітчизняного педагога суголосні ідеям В. Сухомлинського щодо необхідності психологічного досвіду у практичній роботі вчителя початкової школи. Сухомлинський порівнював значення психологічних знань для вчителя з анатомією для лікаря: без їхнього розуміння виховний процес втрачає гуманістичну сутність і перетворюється на формальне передавання знань [6]. Він підкреслював, що кожна дитина є неповторною індивідуальністю, а тому ефективне виховання можливе лише за умов глибокого розуміння її внутрішнього світу, потреб, мотивів і закономірностей розвитку.

Сучасна дослідниця Л. Хомич вказувала на необхідність системи психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів, куди включала знання з вікової та педагогічної психології, методики розвитку емоційно-вольової сфери учнів, основ дитячої психодіагностики, а також практичні навички аналізу поведінки та міжособистісних стосунків у дитячому колективі. Дослідниця підкреслювала, що така система має бути не фрагментарною, а цілісною, інтегрованою в загальну структуру педагогічної освіти, спрямованою на формування психологічної компетентності майбутнього вчителя [7].

Аналізуючи проблеми підготовки вчителя дослідники О. Гура, М. Лук'янова, О. Полуніна та інші виділяють поняття психологічна компетентність та психологічна культура вчителя.

Психологічна компетентність учителя аналізується як уміння використовувати психологічні знання в роботі: вміння бачити за поведінкою дитини її стан, рівень розвитку пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери, рис характеру, здатності орієнтуватися, опрацювати психологічну ситуацію у взаєминах між дитиною і колективом та вибирати раціональний спосіб вирішення. Психологічна компетентність учителя являє собою своєрідний особистісний інструмент, що дозволяє ефективно вирішувати різні психологічні завдання, що виникають у педагогічному процесі.

В свою чергу, зазначається, що психологічна культура педагога - складне поняття. На думку більшості дослідників, вона включає сукупність знань із психології, вміння використовувати ці знання у роботі з учнями, а також здатність бачити за поведінкою дитини її душевний стан, рівень розвитку пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери, рис характеру; вміння орієнтуватися в педагогічних ситуаціях, оцінювати їх, вибирати відповідні способи спілкування з конкретною дитиною і колективом учнів, адекватно ситуації впливати на психіку школяра.

Проведений аналіз виділених понять показав, що спільним для обох визначень є їх спрямованість на професійну діяльність, практику.

Одним із системних проявів професіоналізму педагога О. Дубасенюк, М. Лук'янова, М. Марусинець виділяють *інтегровану психолого-педагогічну компетентність*, яка визначається ними як ефективне використання знань у вирішенні педагогічних задач та представляється як узгодженість знань та практичних умінь із реальною поведінкою дитини.

М. Марусинець визначила, що формування інтегральної психолого-педагогічної компетентності можливе лише за умови інтеграції психологічної та педагогічної підготовки на засадах проблемного підходу. Побудова змісту підготовки на основі проблемного підходу розвиває студентів як суб'єктів особистісного та професійного розвитку, мотивує їх до майбутньої професійної діяльності [3].

Визначення змісту поняття «інтеграція знань» дозволяє визначати дане поняття не лише як поєднання певної сукупності знань, а як надання їм нової якісної характеристики, яке пов'язане з вмінням вирішувати навчально-професійні задачі, виконувати педагогічну дію.

Результатом інтеграції психолого-педагогічних знань виступило запровадження Е. Стоуном нового напрямку розвитку науки – психопедагогіки як галузі педагогіки, яка розробляє педагогічні проблеми та педагогічні рекомендації на основі психологічних знань, застосування досягнень психологічної науки у педагогіці, психологізацію педагогіки.

Новий напрямок розвитку психопедагогіка отримала в ідеях вітчизняного академіка, засновника теорії педагогічної майстерності І. Зязюна. Власне у його поглядах знайшло практичне відображення ідеї єдності педагогіки і психології як необхідності здійснення кожної педагогічної дії із застосуванням психологічної теорії і практики. Таким чином, свідомо діяльність учителя з вирішення педагогічних проблем можлива лише за умови усвідомленого і доцільного використання психологічних знань [1].

Зміст інтеграції психолого-педагогічних знань вчителя полягає у поєднанні знань з педагогіки та психології для створення найбільш ефективних умов для навчання, виховання та розвитку учнів. Така інтеграція дає змогу вчителю краще розуміти учнів, їхні індивідуальні потреби, особливості розвитку, емоційний стан і мотивацію, а також адаптувати свої педагогічні методи і прийоми відповідно до цих особливостей. Це дозволяє досягати більш високих результатів у навчанні та забезпечити психологічний комфорт учнів.

Основним принципом інтеграції психолого-педагогічних знань виступає практична спрямованість пошуку, аналіз практичних ситуацій. Саме психолого-педагогічне знання необхідно розглядати як конкретно-методологічний принцип аналізу практичних ситуацій та критерій оцінювання результативності діяльності педагога.

Отже, значення інтеграції психолого-педагогічних знань в професійній діяльності вчителя велике, вона змінює якість освітнього процесу та підвищує ефективність всіх його складових.

Передусім, психологічні знання дають можливість вчителю краще *знати учнів*, їх вікові, емоційні, інтелектуальні та соціальні особливості, що дозволяє вибудовувати більш індивідуалізований підхід. Психологія дозволяє вчителю розуміти індивідуальні особливості учнів, що допомагає підбирати відповідні методи навчання для кожного.

По-друге, інтеграція психолого-педагогічних знань дозволяє *психологізувати сам освітній процес*. Знання психології сприяє правильному вибору методів навчання, відповідно до рівня розвитку когнітивних процесів учнів, їхньої здатності до сприйняття, запам'ятовування та осмислення інформації. Обґрунтовано використовувати активні методи навчання, такі як групові дискусії, рольові ігри, проектна діяльність, що активно залучають емоційну та інтелектуальну сфери учнів. Вчитель може використовувати знання з психології для того, щоб стимулювати інтерес учнів до навчання, надаючи зворотний зв'язок, який не тільки корисний, але й підтримує їхню мотивацію. Психологія допомагає вчителю розуміти фактори, які мотивують учнів до навчання (наприклад, потреби в успіху, страх невдачі, внутрішні та зовнішні стимули). Це дозволяє застосовувати педагогічні прийоми для стимулювання пізнавального інтересу.

Психологічні знання допомагають вчителю з'ясувати причини поведінкових проблем у учнів і коригувати їх за допомогою психологічних підходів. Наприклад, це може бути робота з емоційною регуляцією учнів або використання технік для зниження рівня тривожності чи агресії.

Педагогічні прийоми, засновані на знаннях психології, дозволяють створювати такі умови для учнів, щоб мінімізувати стресові ситуації і допомогти дітям ефективно адаптуватися до навчального процесу.

По-третє, інтеграція психолого-педагогічних знань дозволяє досягнути кращих *результатів педагогічної діяльності*. Психолого-педагогічні знання допомагають вчителю організувати навчання таким чином, щоб учні не лише засвоювали інформацію, але й отримували особистісний розвиток когнітивної, емоційної, соціальної сфер особистості, вчилися критично оцінювати її, а також управляти своїм навчальним процесом і поведінкою. Важливим аспектом є розвиток в учнів навичок саморегуляції – здатності до планування, самооцінки та корекції своїх дій, що сприяє їхньому особистісному розвитку.

Психологія дає вчителю можливість аналізувати і підтримувати розвиток соціальних навичок учнів, організовуючи групові роботи, колективне навчання, які сприяють взаєморозумінню і співпраці серед учнів. Психологічні знання допомагають вчителю регулювати міжособистісні стосунки в класі, вирішувати конфлікти і підтримувати здорові комунікаційні зв'язки між учнями.

По-четверте, інтеграція психолого-педагогічних знань дозволяє створити *атмосферу безпеки і довіри*, де учні можуть відкрито висловлювати свої думки та почуття. Психологічні аспекти взаємодії між вчителем і учнями мають важливе значення для створення комфортного середовища для навчання. Вчитель, володіючи знаннями психології, може розпізнавати емоційні стани учнів і регулювати атмосферу в класі. Це важливо для емоційного розвитку учнів та їхнього психічного благополуччя. Вчитель, володіючи психологічними знаннями, здатний адекватно реагувати на емоційний стан учнів, підтримувати їх у складних ситуаціях і сприяти формуванню позитивного ставлення до

навчання.

Стресові ситуації, конфлікти, емоційні реакції учнів на оцінки — усе це вимагає від учителя вміння психологічно підтримувати учнів, допомагати їм долати труднощі та досягати успіху.

Інтеграція в професійній діяльності психолого-педагогічних знань сприяє саморозвитку вчителя, який стає суб'єктом діяльності та спілкування, тому що враховує не лише індивідуальні особливості школярів, а й власні індивідуальні характеристики, володіє методами проектування педагогічного впливу [5].

Отже, інтеграція психолого-педагогічних знань у професійній діяльності вчителя дозволяє створити цілісну і гармонійну систему навчання, яка враховує психічні та емоційні потреби учнів і сприяє їхньому всебічному розвитку. Це дозволяє вчителю бути не лише носієм знань, а й підтримкою для кожного учня, зважаючи на його особливості та потреби.

Для забезпечення інтеграції психолого-педагогічних знань у професійній підготовці вчителя початкової школи для студентів спеціальності «Початкова освіта» нами був розроблений та впроваджений у систему підготовки спецкурс: «Психолого-педагогічні основи розвитку сучасного молодшого школяра».

Основними завданнями вивчення цього освітнього компоненту є:

- формування знань про новоутворення, сенситивні періоди та провідні види діяльності молодшого школяра; вивчення факторів і умов формування особистості молодшого школяра;

- практичне використання знань з психології сучасного молодшого школяра для оптимізації освітнього процесу у початковій школі;

- аналіз проблем і деформацій психічного розвитку дітей в умовах сучасного українського суспільства, розробка шляхів їх профілактики та корекції;

- формування знань і умінь використання сучасних методів наукового дослідження з метою моніторингу особливостей розвитку інтелектуальної, емоційно-вольової та особистісної сфери молодшого школяра;

- формування вміння створювати та застосовувати програми корекції та розвитку інтелектуальної, емоційно-вольової та особистісної сфери дітей молодшого шкільного віку;

- здійснення навчально-виховної роботи з дітьми молодшого шкільного віку на основі знань індивідуально-вікових особливостей;

- формування практичних умінь та навичок створення оптимальних умов для психічного розвитку як окремої особистості, так і дитячих колективів початкової школи НУШ.

В зміст запропонованого спецкурсу були включено два змістові модулі:

Змістовий модуль I. Психічний розвиток у молодшому шкільному віці.

Тема 1.1. Загальна психологічна характеристика ситуації розвитку молодшого школяра.

Тема 1.2. Розвиток пізнавальних психічних процесів у молодшому шкільному віці.

Тема 1.3. Розвиток емоційно-вольової сфери в молодшому шкільному віці.

Тема 1.4. Розвиток особистісної та комунікативної сфер в молодшому шкільному віці.

Змістовий модуль II. Психолого-педагогічні основи забезпечення освітнього процесу сучасної початкової школи

Тема 2.1. Психологічні особливості учбової діяльності молодших школярів.

Тема 2.2. Формування особистості молодшого школяра в освітньому процесі НУШ.

Під час вивчення теми «Психологічні особливості учбової діяльності молодших школярів» були розглянуті наступні питання:

Особливості новоутворень «цифрових дітей»: зниження об'єму слухової пам'яті, погіршення уваги, кліпове (NET) мислення, втрата здатності до сприймання об'ємних текстів, неможливість зосередитись, заміна вирішення задачі перебором варіантів, шляхи їх вирішення в НУШ. Провідний вид діяльності в молодшому шкільному віці. Новоутворення молодшого шкільного віку: довільність психічних процесів, внутрішній план дій, рефлексія, самоконтроль. Основні протиріччя психічного розвитку молодшого школяра.

Модель навчання дітей цифрового покоління. Особливості сприймання навчальної інформації сучасними дітьми.

Причини шкільної неуспішності та шляхи її попередження та подолання. Сучасні погляди на проблему шкільної дезадаптації. Форми дезадаптації та корекційні заходи.

Під час вивчення теми «Формування особистості молодшого школяра в освітньому процесі НУШ» були розглянуті наступні питання:

Особистість молодшого школяра. Особливості засвоєння моральних норм і правил поведінки. Формування мотиву досягнення успіху та мотиву ухиляння від невдачі.

Спілкування молодшого школяра з дорослими й однолітками. Дитячі маніпуляції у спілкуванні: причини, що породжують їх, способи реагування.

Прояви особистісного розвитку дітей молодшого шкільного віку та шляхи їх попередження та подолання. Агресивна дитина. Типи агресії у дітей і способи побудови стосунків. Діагностичні критерії агресивності для дітей молодшого шкільного віку. Ігри і вправи для заняття агресивної енергії дітей. Рекомендації вчителям і батькам щодо поводження з агресивною дитиною.

Сором'язлива дитина. Симптоми сором'язливості. Причини сором'язливості. Рекомендації батькам сором'язливих дітей. Особливості роботи вчителя початкової школи із сором'язливою дитиною.

Тривожність та страхи дитини. Причини хворобливих, патологічних

страхів. Методики виявлення тривожності і страхи дітей. Діагностична методика тривожності Поради батькам щодо зниження рівня страхів у дитини. Правила роботи з тривожними дітьми. Як гратися з тривожними дітьми Пам'ятка вчителю для роботи над страхами дитини. Корекційна методика подолання тривожності.

Запропонована тематика занять передусім була спрямована на інтеграцію психолого-педагогічних знань через вирішення практичних ситуацій із професійної діяльності вчителя початкової школи.

Отже, важливою умовою формування успішного та конкурентоздатного вчителя є інтеграція психолого-педагогічних знань у професійну підготовку вчителя початкової школи. Така інтеграція виступає не лише як сукупність знань, а й надає їм нової якісної характеристики, яка пов'язана з вмінням вирішувати навчально-професійні задачі, професійно виконувати педагогічну дію. У цьому контексті психологізація підготовки вчителя розглядається не як формальне включення психологічних курсів до освітньої програми, а як перехід до якісно нової моделі педагогічної освіти, у якій психологічне знання виконує функцію методології аналізу педагогічної реальності, прийняття професійних рішень та побудови результативної взаємодії з учнями. Саме нове інтегроване психолого-педагогічне знання постає як конкретно-методологічний принцип аналізу практичних ситуацій та критерій оцінювання результативності діяльності педагога.

Список використаних джерел:

1. Зязюн І. А. Педагогічна психологія чи психологічна педагогіка?! *Естетика і етика педагогічної дії*. 2012. № 3. С. 20-37.
2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf>.
3. Марусинець М. Формування інтегральної психолого-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти. *Освітній простір України*, № 14. 2018. С. 81-88.
4. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» *Наказ № 2736 від 23 грудня 2020 року* URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/78704/.
5. Севастюк М. Становлення суб'єктності майбутнього вчителя початкової школи як фактору формування його професійної компетентності. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 13 : Проблеми трудової та професійної підготовки*. № 6. 2010. С. 174-179.
6. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Уклад. О. Сухомлинська. Харків : Акта, 2018. 540 с.
7. Хомич Л. М. Психологічна готовність майбутніх учителів до професійної діяльності в початковій школі : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 236 с.

References:

1. Ziaziun I. A. Pedagogichna psykholohiia chy psykholohichna pedagogika?! [Educational psychology or psychological pedagogy?!]. *Estetyka i etyka pedagogichnoi dii*. 2012. № 3. S. 20-37 [in Ukrainian].
2. Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly. [New Ukrainian School. Conceptual Principles of Secondary School Reform]. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].

3. Marusynets M. Formuvannia intehralnoi psykholoho-pedahohichnoi kompetentnosti vykladacha zakladu vyshchoi osvity. [Formation of integral psychological and pedagogical competence of a teacher of a higher education institution]. *Osvitnii prostir Ukrainy*, № 14. 2018. S. 81-88 [in Ukrainian].
4. Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu za profesiiny «Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel z pochatkovoï osvity (z diplomom molodshoho spetsialista)» Nakaz № 2736 vid 23 hrudnia 2020 roku. [On approval of the professional standard for the professions “Primary school teacher of a general secondary education institution”, “Teacher of a general secondary education institution” “Primary education teacher (with a junior specialist diploma)” Order No. 2736 of December 23, 2020]. URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/78704/ [in Ukrainian].
5. Sevastiuk M. Stanovlennia sub'iektnosti maibutnoho vchytelia pochatkovoï shkoly yak faktoru formuvannia yoho profesiinoi kompetentnosti. [The formation of the subjectivity of a future primary school teacher as a factor in the formation of his professional competence]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 13 : Problemy trudovoi ta profesiinoi pidhotovky*. № 6. 2010. S. 174-179 [in Ukrainian].
6. Sukhomlynskyi V. O. Sertse viddaiu ditiam. [I give my heart to children]. Uklad. O. Sukhomlynska. Kharkiv : Akta, 2018. 540 s. [in Ukrainian].
7. Khomych L. M. Psykholohichna hotovnist maibutnykh uchyteliv do profesiinoi diialnosti v pochatkovii shkoli [Psychological readiness of future teachers for professional activity in primary school] : monohrafiia. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2013. 236 s. [in Ukrainian].

L. Sebalo, M. Sevastyuk. Integration of psychological and pedagogical knowledge in the professional training of future Primary School teachers.

This article examines the content and key features of integrating psychological and pedagogical knowledge within the professional training of future primary school teachers. The integration of these domains is shown to be driven by contemporary educational demands, including the implementation of a competence-based approach, a focus on child-centered education, the unique characteristics of teaching the digital generation, and the need to support the health-preserving function of education amid ongoing anxiety and stress.

The study traces the evolution of perspectives on the relationship between pedagogy and psychology, the emergence and development of psychopedagogy as a new interdisciplinary field, and the conceptual foundations for integrating these areas of knowledge. It is argued that such integration promotes a practice-oriented approach, enabling the effective application of theoretical knowledge in teachers' everyday professional activity.

The findings demonstrate that integrating psychological and pedagogical knowledge enhances the overall quality of the educational process and improves the effectiveness of its core components: the student, the teacher, the instructional process, and the broader school environment.

The article concludes with practical recommendations for improving teacher education programs in Ukrainian higher education institutions, including the introduction of a specialized course entitled “Psychological and Pedagogical Foundations of the Development of the Modern Primary School Student”, along with a proposed content framework for its implementation.

Keywords: *psychology, pedagogy, psychopedagogy, educational psychologization, integration, integration of knowledge.*